

**כָּפַל** – וְכִי יֵשׁ חֵיּוּב כָּפַל, וְהָרִי רַק הִנִּשְׁבַּע בְּבֵית דִּין חֵיּוּב כָּפַל,  
וּמִסְתַּבֵּר שֶׁגַּם הָרִישָׁא עוֹסֶקֶת בִּאֲפֹן זֶה שֶׁנִּשְׁבַּע בְּבֵית דִּין, וּמוֹכַח  
שֶׁאִף שֶׁנִּשְׁבַּע בְּבֵית דִּין לֹא קֵנָה אֶת הַפְקָדוֹן.  
מִתְרַצֵּת הַגִּמְרָא: אֲמַר לֵיהּ רַב נַחֲמָן, וְכִילְנָא לְשִׁנְיָא לָךְ – יִכּוּלְתִּי  
לְתַרְץ לָךְ שֶׁבִּאֲמַת הָרִישָׁא עוֹסֶקֶת בִּנְשֻׁבַּע חֵזִין לְבֵית דִּין, וְאִילוּ  
הָרִישָׁא עוֹסֶקֶת בִּנְשֻׁבַּע בְּבֵית דִּין, מִיְהוּ שִׁינְיָא דְּחִיקָא לֹא מְשַׁנְיָן לָךְ  
– אֲבָל אֵינִי רּוֹצֵה לְתַרְץ לָךְ תִּירִיץ דְּחוּקָא, שֶׁהָרִישָׁא וְהוֹסִפָּא  
עוֹסִקִים בָּאוּתוּ אֲפֹן. אֲלֵא אֲתֵרֵץ לָךְ כִּי, אִידִי וְאִידִי – וְזוּ וְזוּ  
הָרִישָׁא וְהוֹסִפָּא, עוֹסֶקֶת בִּנְשֻׁבַּע בְּבֵית דִּין, וְלֹא קָשְׁיָא מִהָרִישָׁא עַל  
בְּרִי רַב, כִּיּוֹן שְׂכָאֵן – בְּרִישָׁא, מְדוּבֵר אֲמַנֵּם שֶׁנִּשְׁבַּע בְּבֵית דִּין,  
מִזְמוּ בְּסִיפָא, אֶךְ לֹא הִשְׁבִּיעוּהוּ בֵּית דִּין אֲלֵא מְדוּבֵר בְּאֲפֹן שְׂקָפִין  
הַמִּפְקִיד הִשְׁבִּיעַ אֶת הַשּׁוֹמֵר מֵעַצְמָא, וְאִף שֶׁנִּשְׁבַּע בְּפָנֵי בֵּית דִּין,  
שְׁבוּעָה כְּזוֹ אֵינָה מְקַנָּה לוֹ אֶת הַפְקָדוֹן, וְכָאֵן – בְּדַבְּרֵי רַב מְדוּבֵר  
בְּשִׂלְטָא קָפִין, אֲלֵא בֵּית דִּין הִשְׁבִּיעוּהוּ, וּבִאֲפֹן כֹּזֵה הוּא קוֹנֵה אֶת  
הַפְקָדוֹן.  
אֲמַר לֵיהּ רַמִּי בַּר כְּהָמָא לְרַב נַחֲמָן, מִכְּדִי – הִרִי כְּדִינוּ דְּרַב לֹא סְבִירָא  
לָךְ – אֵינִךְ סוֹבֵר, וְלִדְבִירֵךְ שּׁוֹמֵר שֶׁנִּשְׁבַּע אֵינוֹ קוֹנֵה אֶת הַפְקָדוֹן,  
וְאֵם כֵּן מְשַׁבְּנִי נִפְשֶׁךָ אֲדָרֵב לָמָּה לָךְ – מְדוּעָ אַתָּה מְמַשְׁכֵּן אֶת  
נִפְשְׁךָ לְהִכְנֵס תַּחַת רַב וְלִישֵׁב אֶת הַקּוֹשִׁיא עָלָיו. אֲמַר לֵיהּ, רְצוּנִי  
לְפִרְיוּשָׁא דְּרַב – לִפְרֹשׁ אֶת הַמִּשְׁנָה לְדַעַת רַב, דְּרַב, הֵכִי מְתַרְץ לָהּ  
לְמַתְנִיתִין – שֶׁכֵּךְ יִתְרַץ רַב אֶת הַמִּשְׁנָה.  
הַגִּמְרָא מְבַרֶּרֶת אֵיךְ נִיתָן לְחִלּוּק עַל חִידוּשׁוֹ שֶׁל רַב. מִקְשָׁה  
הַגִּמְרָא: וְהָאֵר, כִּרְאָא קָאָמֵר – הָרִי רַב לְמַד אֶת דִּינוֹ מִתְּפֹסֵק וְלִקְחָ  
בְּעָלֵי וְלֹא יִשְׁלֹם, וְיִצַּע חוֹלֵק עָלָיו רַב נַחֲמָן. מִתְרַצֵּת הַגִּמְרָא:  
אֲמַר, יֵשׁ לוֹמֵר דְּרָא – שֶׁפִּסּוֹק זֶה לְלַמַּד אֶת הָדִין שֶׁכֵּל הַנֶּשְׁכָּעִין  
שֶׁבְּתוֹרָה נִשְׁכָּעִין וְלֹא מִשְׁלֵמִין, הוּא דְּרָאָתָא – הוּא בֹא, כְּלוֹמֵר שֶׁבִּכֵּל  
חֵיּוּבִי הִשְׁבוּעָה שֶׁבְּתוֹרָה הִנְתַּבַּע הוּא שֶׁנִּשְׁבַּע, וְהוּא דוֹרֵשׁ כִּי,  
וְלִקְחָ בְּעָלָיו שֶׁל הַפְקָדוֹן אֶת הַשְּׁבוּעָה, וְלֹא יִשְׁלֹם הַשּׁוֹמֵר, וְיֵשׁ  
לְלַמּוֹד מִבָּאֵן שֶׁבִּכֵּל מִקּוֹם מִי שֶׁעָלָיו לְשֵׁלֵם, כְּמוֹ הַשּׁוֹמֵר, הוּא נִשְׁכָּע  
וְנִפְטָר מִחֵיּוּבוֹ, וְלֹא שִׁישַׁבַּע הַתּוֹבַע וַיִּטּוֹל.  
מִשְׁבִּיחַ הַגִּמְרָא וּמִקְשָׁה עַל רַב: מְתִיב רַב הַמְּנוּנָא, שִׁנְיָנו בְּמִשְׁנָה  
(שְׁבוּעָתָה לָהּ) לִגְבִּי שׁוֹמֵר שֶׁכֹּכֵר בִּפְקָדוֹן שְׁבִידוֹ, הַשְּׁבִיעַ עָלָיו  
הַבְּעִלִּים מְקַנְשֵׁה פְעֻמִּים שְׁאִין פְּקֻדְתוֹ בִּידוֹ, בֵּין אִם הִשְׁבִּיעוּ בְּפָנֵי בֵּית  
דִּין, וְכֵן שְׁלֹא בְּפָנֵי בֵּית דִּין, וְכִפְּרָ עָלָיו הַשּׁוֹמֵר בְּכָל אוֹתָם פְּעֻמִּים,  
וְלֵאחֲרַי מִיכֵן הוֹדָה שֶׁכֹּכֵר בִּשְׂכָר, חֵיּוּב הַשּׁוֹמֵר לְהוֹסִיף חוֹמֶשׁ וְאִשָּׁם  
עַל כָּל אַחַת וְאַחַת מִשְׁבּוּעוֹתָיו. וְאֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מַה הַפְּעֻם שְׁהוּא  
חֵיּוּב בִּכְךָ, וְהָרִי אַחֲרֵי הַכְּפִידָה הָרִאשׁוֹנָה כִּבֵּר נִפְטָר, וְהַכְּפִידוֹת  
הַבָּאוֹת אֵינֵן כְּפִירוֹת מִמּוֹן וְאֵינֵן מַחֲיִיבֹת חוֹמֶשׁ וְאִשָּׁם, אֲלֵא חֵיּוּב  
הוּא הוֹאִיל וְיִכּוֹל הַשּׁוֹמֵר לְחַזֵּר וְלְהוֹדוֹת אַחֲרָי כֵּל שְׁבוּעָה וְשְׁבוּעָה,  
זֶה הַמַּחְיִיב לְשֵׁלֵם, וּבִכְךָ שֶׁכֹּכֵר וְנִשְׁבַּע עַל אֶת הוֹדָה הָרִי הוּא  
כְּכּוֹפֵר מִתּוֹב בַּמּוֹן. וּמוֹכַח שֶׁאִם הִיא מוֹדָה אַחֲרֵי שְׁבוּעָתוֹ  
הָרִאשׁוֹנָה הִיא חֵיּוּב לְשֵׁלֵם, וְשֵׁלֵם כְּדַבְּרֵי רַב שֶׁשְׁבוּעָתוֹ מְקַנָּה לוֹ  
אֶת הַפְקָדוֹן. וּמוֹסִיף רַב הַמְּנוּנָא שְׁאִי אִפְשָׁר לִישֵׁב זֹאת עַל פִּי  
הַתִּירוּצִים שֶׁנֶּאֱמָרוּ לְעִיל, וְהִכָּא – וְהָרִי כֵּאֵן, בְּמִשְׁנָה זֹה, 'קָפִין' לֹא  
מְצִית אֲמָרָת – אֵינִךְ יִכּוֹל לוֹמֵר שֶׁמְדוּבֵר בִּאֲפֹן שְׂקָפִין הַמִּפְקִיד  
וְהַשְּׁבִיעוֹ, וְלִכֵּן לֹא קֵנָה אֶת הַפְקָדוֹן בִּשְׁבוּעָתוֹ, שְׁהִי 'הַשְּׁבִיעַ עָלָיו'  
קִתְּנִ

אך הכופר בַּפִּקְדוֹן, וְהַתְּבַר בְּעֵדִים שִׁבְעָה שִׁכְפָּר הִיָּה הַפְּקָדוֹן  
בְּבִיתוֹ, פָּסוּל לְעִדּוֹת, כִּיּוֹן שְׁדִינוֹ כְּגֹזֵל, וּכְדַבְרֵי רַב שֶׁשֶׁת.  
מִקְשָׁה הַגְּמָרָא עַל רַב שֶׁשֶׁת: וְהָאֹמֵר אֵילָפָא שִׁבְעָה קוֹנָה,  
וּלְכַאֲרָה כּוּוֹנְתָּה שִׁשְׁבֹּעֵת הַשּׁוֹמֵר שְׁאִין הַפְּקָדוֹן בִּידּוֹ קוֹנָה לוֹ אֶת  
הַפְּקָדוֹן לְהַתְּחִיב בְּאוֹנְסִיו, וְיֵשׁ לְדִיִּיק, שִׁשְׁבְּעָה הִיא דְּקִנְיָא – רַק  
שְׁבֹּעָה קוֹנָה לְחִיב בְּאוֹנְסִים, אֲבָל בְּפִירָה לְבַדָּה לֹא קִנְיָא, וְשֵׁלָא  
כְּדַבְרֵי רַב שֶׁשֶׁת שֶׁהַכּוֹפֵר בַּפְּקָדוֹן עֲנֵשֶׁה עַלּוֹ גִּזְלוֹ. מִתְּרַצָּת  
הַגְּמָרָא: הֵקָם אִשְׁמָא בְּחָנֵם – גַּם דְּרֵי אֵילָפָא נֶאֱמָרוּ בְּאוֹרָה  
שֶׁהִבְהֵמָה הַמוֹפְקֶדֶת נִמְצְאָת בַּמָּקוֹם הַמְרַעָה, וְהַשּׁוֹמֵר הַתְּכִיּוֹן רַק  
לְהִשְׁתַּמֵּט בְּכַפִּירָתוֹ וְלֹא לְגֹזֵל, וְלֹכֵן אִם לֹא נִשְׁבַּע לְשָׁקֵר, אִינוּ  
נִחְשָׁב כְּגֹזֵל וְלֹא הַתְּחִיב בְּאוֹנְסִיה. אוֹמֵרֵת הַגְּמָרָא תִּירוּץ נֹסֶף:  
וְאִיִּבְעִית אֵימָא, מֵאִי כּוּוֹנֵת אֵילָפָא שִׁשְׁבְּעָה קוֹנָה? לֹא לְעֵנֶץ חִיּוֹב  
אוֹנְסִים, אֲלֵא כִּדְרֵב הוֹנָא, דְּאֹמֵר רַב הוֹנָא אִמֵּר רַב, הָאוֹמֵר לְחַבִּירוֹ  
מִנָּה לִי בִּידְךָ, וְהִלָּה אוֹמֵר אֵין לָךְ בִּידִי כְּלוּם, וְנִשְׁבַּע הִנֵּתָבַע שֵׁלָא  
הוֹפְקֵד אֲצִלוּ הַמְנָה, וְאַחֶר כִּדְּ מֵאִי עָרִים שִׁהֲפִיק בִּידּוֹ מִנָּה, פְּטוֹר  
הַשּׁוֹמֵר מִחֻשְׁבַּת הַמְנָה, שֶׁנֶּאֱמָר לִגְבִי שׁוֹמֵר הַחִיבִּי שְׁבֹּעָה (שְׁמוֹת  
כִּב י) וְלָקַח בְּעָלָיו וְלֹא יִשְׁלֵם, וְיֵשׁ לְדִרוֹשׁ שְׁכִיּוֹן שֶׁקֶבֶל הַבְּעָלִים  
שֶׁל הַפְּקָדוֹן שְׁבֹּעָה מִהַשּׁוֹמֵר, וְהֵינּוּ וְלָקַח בְּעָלָיו, שׁוֹב אֵין הַשּׁוֹמֵר  
מִשְׁלֵם מִמּוֹן, אִף אִם יִתְבַּרֵּר שְׁגָלוֹ אֶת הַפְּקָדוֹן.  
הַגְּמָרָא מְבִיאָה אֶת דִּינוֹ שֶׁל רַב הוֹנָא וְדִנָּה בְּדַרְבֵּיהּ: גּוֹפָא, אִמֵּר רַב  
הוֹנָא, אִמֵּר רַב, הַתּוֹבַע אֶת חַבִּירוֹ וְאוֹמֵר לוֹ מִנָּה לִי בִּידְךָ, וְהִלָּה  
אוֹמֵר לוֹ אֵין לָךְ בִּידִי כְּלוּם, וְנִשְׁבַּע הִנֵּתָבַע, וְכֹא עָרִים שִׁישׁ בִּידּוֹ  
מִנָּה, פְּטוֹר הַשּׁוֹמֵר מִלְּהִשְׁבּוֹ, שֶׁנֶּאֱמָר (שְׁמוֹת כִּב י) וְלָקַח בְּעָלָיו וְלֹא  
יִשְׁלֵם, וְיֵשׁ לְדִרוֹשׁ, שְׁכִיּוֹן שֶׁקֶבֶל הַבְּעָלִים שְׁבֹּעָה מִהַשּׁוֹמֵר, שׁוֹב  
אֵין מִשְׁלֵמִין – אֵין הַשּׁוֹמֵר מִשְׁלֵם מִמּוֹן, אִף אִם הַתְּבַרֵּר שֶׁנִּשְׁבַּע  
לְשָׁקֵר.  
אִמֵּר רַבָּא, מִסֵּתֶרְבָּא מִלִּילְתֵּיהּ דְּרַב – מִסְּבָּרָא הִיָּה נִרְאָה לֹמֵר שְׁדִינוֹ  
שֶׁל רַב אִמּוֹר רַק בְּמִלְּוָה – בְּהִלּוּאָה, שְׁאֵם נִשְׁבַּע בְּשָׁקֵר שְׁהוּא פְטוֹר  
מִמְנָה, אִינוּ חִיב לְהִשְׁבִּיבָהּ, כִּיּוֹן דְּלִהּזִצְאָה נִיתְנָה – מַעוֹת הַהִלּוּאָה  
נִיתְנוּ לִלּוּחַ כִּדִּי שִׁישְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, וְיֵשׁ עַלְיוֹ רַק שְׁעִבּוֹד לְשֵׁלָם מִשְׁלוֹ  
מִמּוֹרֵת מַעוֹת הַהִלּוּאָה, וְעַל זֶה אִמְרָה הַתּוֹרָה וְלֹא יִשְׁלֵם. אֲבָל  
בְּנִשְׁבַּע עַל פִּקְדוֹן, לֹא מִסְּתַבֵּר לֹמֵר כֵּן, שְׁהִרִי לְשׁוֹן קִרְא – עֲנִמָּה  
אִינָה שְׁיִיכָת בַּפְּקָדוֹן, כִּיּוֹן שְׁהוּא בְּרִשְׁמִיתָה דְּמִירָתָה קִרְא – עֲנִמָּה  
בְּרִשׁוֹת בְּעָלָיו, וְאֵין לֵד הַשּׁוֹמֵר חִיּוֹב תְּשֻׁלוּמִים אֲלֵא חִיּוֹב הַשִּׁבְתָּ  
הַחֶפֶץ עֲצֻמוֹ. אֲמַנֵם אוֹמֵר רַבָּא וְהָאֵלִילִים וְ-לִשׁוֹן שְׁבֹעָה אִמֵּר רַב  
אֶת דִּינוֹ אִפְּסִילוּ בַּפִּקְדוֹן, וְהַמְקוֹר לִכֵּךְ, דְּכִי בְּתִיב קִרְא – שְׁהִרִי  
הַפְּסוּק וְלָקַח בְּעָלָיו וְלֹא יִשְׁלֵם שְׁמַנּוֹ דְּרֵשׁ רַב אֶת דִּינוֹ, בַּפִּקְדוֹן  
בְּתִיב.  
מִקְשָׁה הַגְּמָרָא עַל דְּבָרֵי רַב: תִּיבִי רַב נִחְמֵן וְקִאֲמָר לְהָא שְׁמַעְתָּא –  
יֵשׁ בְּרַב נַחְמָן וְאוֹמֵר דִּין זֶה, שֶׁנִּשְׁבַּע לְשָׁקֵר עַל פְּקָדוֹן קִנְאוּ וּפְטוֹר  
מִלְּהִשְׁבּוֹ, אִיִּתִּירִיב רַב אַחָא בִּר מִנְיִימִי לְרַב נִחְמָן, שִׁנְיִנוּ בִּמְשֹׁר  
(שְׁבֹּעוֹת מֵט.), בַּעַל הַבֵּית שֶׁאִמֵּר לְשׁוֹמֵר תָּנֵם חֵיבֵן פְּקֻדִּינִי, אִמֵּר  
לִיהּ הַשּׁוֹמֵר אֲבָד, אִמֵּר לוֹ הַמְּפִקֵּד מִשְׁבִּיעֵךְ אֵינִי שֶׁאֲבָד הַפְּקָדוֹן,  
כִּדִּין שׁוֹמֵר חֵינֵם שֶׁנִּשְׁבַּע וְנִפְטָר, וְאִמֵּר הַשּׁוֹמֵר אֲמֵן, שׁוֹ לִשׁוֹן  
קִבֵּלֵת שְׁבֹּעָה, וְהָעִידִים מְעִידִים אוֹתוֹ וְ-עַל הַשּׁוֹמֵר שֶׁאֲבָלוּ, מִשְׁלֵם  
הַשּׁוֹמֵר רַק אֶת הַקֶּרֶן, אִךְ אִם הוֹדָה הַשּׁוֹמ

1 הפית - שומר, שפועל מענת נגב בפקדון שהיה בידו, ונשבע שנגב,  
2 וחזר והודה שהוא עצמו גנבו, ובנוסף להודאתו גם באו עדים  
3 והעידו שהוא עצמו גנבו, הדין הוא כך, אם עד שלא [קודם] שבאו  
4 העדים הודה, משלם קרן וחומש ואשם, ואם משבאו [אחרי שבאו]  
5 העדים הודה, משלם תשלומי כפל, ומביא אשם, אך פטור מחומש,  
6 כיון שחייב חומש הוא רק כשהאדם מתחייב על פי הודאתו, וכאן  
7 כבר חייבוהו העדים. והרי הכא, בברייתא זו, לתרץ שנשבע חוץ  
8 לבית דין, ולתרץ שקפץ ונשבע, לא מצית אמרת - אינך יכול לומר,  
9 שהרי חיוב כפל קתני בה, וחיוב כפל של טוען טענת גנב הוא רק  
10 אם חייבוהו בית דין להשבע ונשבע בפניהם, ואם כן מוכח שאף  
11 אחרי שנשבע לשקר אם הודה מעצמו חייב לשלם את הקרן.  
12 מחמת קושיא זו מבאר רבא שרב לא אמר את דינו בכל אופן: אלא  
13 אמר רבא, בכל אופן שהודה השומר, לא שניא - בין אם הוא טוען  
14 מענת אבד, ולא שניא טוען מענת נגב (נמי), באופנים אלו לא אמר  
15 רב את דינו, ששבועתו פוטרתו, דהא פתיב לשון 'והתודה' (במדבר  
16 ה ז) לגבי גזלן שנשבע לשקר והודה, ולימדה בזה התורה דבאופן  
17 שהודה בעי שלומי - הוא צריך לשלם קרן וחומש, כמפורש בפסוק  
18 שחייב לשלם קרן, ובודאי לא על זה אמר רב שקנה את הפקדון  
19 בשבועתו ואינו חייב לשלמו. וכן אם השומר טוען מענת נגב  
20 ונשבע, ובאו עדים ששקרו, נמי - גם בזה לא אמר רב שקנה השומר  
21 את הפקדון ופטור מלהשיבו, דהא פתיב שחייב השומר תשלומי  
22 כפל, שנאמר (שמות כב ו) 'אם ימצא הגנב ישלם שנים', ולהלן  
23 (ע"ב) יבואר שהפסוק עוסק בשומר הטוען טענת גנב, וחיוב כפל  
24 בא רק כתוספת על הקרן שהוא משלם, ומוכח שהוא חייב להשיב

25 את גוף הפקדון. מסיים רבא את דבריו, כי קאמר רב שהשומר  
26 קונה את הפקדון, כגון שפועל השומר מענת אבד, ונשבע שאבד,  
27 ולא הודה מעצמו, ובאו עדים שלא אבד הפקדון אלא הוא  
28 ברשותו, שבאופן זה קנה השומר את הפקדון בשבועתו, ואינו חייב  
29 להשיבו. ולפי זה מיושבת גם קושיא רב המנוא לעיל מהמשנה  
30 בשבועות, ואין צורך לדחוק ולבארה 'לצדדין', כיון שחייבו חמש  
31 פעמים הוא מחמת שיכל לחזור ולהודות אחרי כל שבועה, ובאופן  
32 שהוא עצמו מודה, אף לדברי רב חייב לשלם. וכן לא קשה  
33 מהברייתא שהביא רבא, שאם טען טענת גנב והודה או באו עדים  
34 חייב לשלם את הקרן, כיון שאף לדברי רב אם טען טענת גניבה  
35 אינו נפטר בשבועתו, אף אם באו עדים, ורק אם נשבע שאבד  
36 הפקדון והעידו עדים שהוא בידו, סובר רב שקנה את הפקדון.  
37 הגמרא מביאה דיון בין האמוראים בענין חידושו של רב: אול  
38 [הלך] רב גמרא, ואמרה לשמעיה קמיה דרב אשי - אמר את  
39 סברתו של רבא לפני רב אשי. אמר ליה רב אשי, השתא - עתה,  
40 ומה רב המנוא שהוא תלמידה דרב, ובודאי ידע דאמר רב את דינו  
41 אף באופן שהודה השומר מעצמו, ולכן קמיתיב - הקשה מהמשנה  
42 בשבועות שהודה השומר, ואת אמרת - ואתה אומר בשם רבא  
43 שאם הודה השומר לא אמר רב שקנה את הפקדון בשבועתו, והרי  
44 לא מסתבר שרב המנוא תלמידו של רב לא ידע באיזה אופן אמר  
45 רב את דינו. מתרצת הגמרא: אמר ליה רב אחא סבא לרב אשי,  
46 באמת כולם סוברים כרבא שחידושו של רב לא נאמר באופן  
47 שהודה, ורב המנוא שהקשה מהמשנה בשבועות, הכי קא קשיא  
48 ליה - כך הוקשה לו,

לֹאכִילֵת בְּיָתִי בְּשִׁר מִהַשּׁוּר הַגָּנוּב בְּלֹא שְׁחִיפָה, וְכִיּוֹן שְׁהָעִידוּ  
שֶׁאֵכָלוּ בּוֹדָאֵי טַבְחוֹ קוֹדֵם, וְקִתְּנֵי בְּבֵרִיתָא שְׁמִשְׁלֵם תְּשְׁלוּמֵי כְּפָל,  
וּמִשְׁמַע, תְּשְׁלוּמֵי כְּפָל אֵין – כֵּן, חֵיִיב בְּהֵם, וְאִילוּ תְּשְׁלוּמֵי ד' וְה',  
לֹא מִשְׁלֵם, וּמוֹכַח שְׁשׁוּמֵר שְׁטַעַן טַעֲנָה גָּבַב וְטַבַּח אֶת הַשּׁוּר, פְּטוּר  
מֵאַרְבַּעַה וְחֲמִשָּׁה. מִתְרַצָּת הַגִּמְרָא: הָקָא – בְּבֵרִיתָא בְּמֵאֵי עֲקָרְיָן,  
בְּגוֹן שְׁאֲכָלוּ לֹלָא שְׁחִיטָה אֵלָא כְּשֶׁהוּא נְבִילָה, וְלֹכֵן אִינוּ חֵיִיב  
אַרְבַּעַה וְחֲמִשָּׁה.  
הַגְמָרָא מְבַרְרַת מִדּוּעַ לֹא תִירֶץ רַבִּי יוֹחָנָן אֶת הַבְּרִיתָא בְּאַוּפִּינִים  
אַחֲרִים. שְׁוֹאֵלֵת הַגְמָרָא: וְלִישְׁנֵי לִיָּה – מִדּוּעַ לֹא תִירֶץ רַבִּי יוֹחָנָן  
שְׁמִדּוּבֵר בְּבֵרִיתָא בְּגוֹן שְׁאֲכָלוּ מְרִיפָה, כְּלוּמָר, שְׁבִאֲמַת טַבַּחָה  
הַגָּב, אֶךְ נִמְצָאָה טְרִיפָה, וְכִדְעַת רַבִּי שְׁמַעוֹן הַסּוֹבֵר (חוֹלִין פּה).  
שְׁחִיטָה שְׁלֹא הִתִּירָה אֶת הַבְּהֵמָה בְּאִכְלָהּ אֵינָה נִחְשָׁבֶת שְׁחִיטָה,  
וְלֹכֵן פְּטוּר מֵאַרְבַּעַה וְחֲמִשָּׁה. מְשִׁיבָה הַגְמָרָא: רַבִּי יוֹחָנָן סוֹבֵר בְּרַבִּי  
מֵאִיר, דְּאָמַר שֶׁאֵף שְׁחִיפָה שְׁאֵינָה רְאוּיָה – שְׁאֵינָה מִתִּירָה אֶת  
הַבְּהֵמָה בְּאִכְלָהּ, שְׁחִיפָה שְׁחִיפָה, וְלֹכֵן אֵף אִם נִמְצָא הַשּׁוּר טְרִיפָה  
חֵיִיב הַגָּב בְּאַרְבַּעַה וְחֲמִשָּׁה, וְלֹכֵן אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן שְׁמִדּוּבֵר שְׁלֹא  
שְׁחָטוּ כָּלֵל אֵלָא אֲכָלוּ נְבִילָה.  
שְׁוֹאֵלֵת הַגְמָרָא: וְלִישְׁנֵי לִיָּה, שְׁמִדּוּבֵר בְּבֵרִיתָא בְּכֵן פְּקוּעָה' –  
בְּהֵמָה שְׁנִמְצָאָה בְּמַעַי אִמְהָ לֹאֲחֵר שְׁנִשְׁחָטָהּ הָאֵם, שְׁלִיעַת רַבִּי  
שְׁמַעוֹן (חוֹלִין ע"ד): מוֹתֵר לֹאֲכֹלָהּ לֹלָא שְׁחִיטָה, וּמִמִּילָא יִתְּבֵן  
שְׁכָּאֵל, וּמִכָּל מָקוֹם אֵל טַבַּח, וְלֹכֵן פְּטוּר מֵאַרְבַּעַה וְחֲמִשָּׁה.  
מְשִׁיבָה הַגְמָרָא: רַבִּי יוֹחָנָן סוֹבֵר בְּרַבִּי מֵאִיר, דְּאָמַר בֵּן פְּקוּעָה טַעֲוִין  
שְׁחִיפָה, וְלֹכֵן הוֹצִירָךְ לוֹמֵר שְׁמִדּוּבֵר כְּשֶׁאֲכָלוּ נְבִילָה.  
שְׁוֹאֵלֵת הַגְמָרָא: וְלִישְׁנֵי לִיָּה שְׁמִדּוּבֵר בְּבֵרִיתָא בְּגוֹן שְׁעָמֵד הַשּׁוֹמֵר  
בְּרִין אַחֲרֵי שְׁטַעַן שְׁנִגְבָּה, וְהָעִידוּ עֵדִים שֶׁהוּא גָּבַהּ, וְאָמְרוּ לוֹ בֵּית  
דִּין צָא תֵן לוֹ, וְאַחֵר כֵּךְ טַבְחוֹ וְאֲכָלוּ. דְּהָא אָמַר רַבָּא, אִם אָמְרוּ לוֹ  
צָא תֵן לוֹ, וְאַחֵר כֵּךְ מִכָּח וּמִכָּר, פְּטוּר מֵאַרְבַּעַה וְחֲמִשָּׁה. וּמִבְּאֵר  
רַבָּא מֵאֵי טַעֲמָא, בִּין דְּפִסְקִיָּה לְמִלְתִּיה – שְׁנַפְסָךְ דִּינוּ לְגַמְרֵי  
שְׁחִיב לְשֹׁלֵם, הַסְתִּימָה הַגְּנִיבָה הָרֹאשׁוֹנָה, וְאִם אַחֵר כֵּךְ מִכָּח  
וּמִכָּר תֵּן גְּזוּל – הֵרִיז גְּזוּלָהּ, וְגִזְלוֹ לֹא מִשְׁלֵם תְּשְׁלוּמֵי אֲרִבְקָה  
וְחִמְשָׁה. אֲבָל אִם אָמְרוּ לוֹ רַק 'חֵיִיב אֲתָה לִיתֵן לוֹ', וְאַחֵר כֵּךְ מִכָּח  
וּמִכָּר, חֵיִיב אַרְבַּעַה וְחֲמִשָּׁה, מֵאֵי טַעֲמָא, כִּיּוֹן שְׁכָל בְּפָה דְּלֹא  
פְּסִיקָא לִיָּה מִלְתָּא – כָּל זְמַן שְׁלֹא נִפְסַק דִּינוּ לְגַמְרֵי לְהַשִּׁיב אֶת  
הַגְּנִיבָה אֲפֹתֵי – עֲרִידִין גָּבַב הוּא, וְאִם טַבַּח אוֹ מִכָּר חֵיִיב בְּאַרְבַּעַה  
וְחֲמִשָּׁה. וְאִם כֵּן אֲפֹשֶׁר לְהַעֲמִיד אֶת הַבְּרִיתָא בְּאַוּפִּי שְׁאִמְרוּ לוֹ  
צָא תֵן לוֹ, וְכִדְבְּרֵי רַבָּא שֶׁאֵף אִם טַבַּח אוֹ מִכָּר אִינוּ חֵיִיב אַרְבַּעַה  
וְחֲמִשָּׁה. מְשִׁיבָה הַגְמָרָא: אָמַר, וְלִישְׁנֵי מֵיָּד – לִפִּי דְּבִירָךְ, הֵרִי קֶשֶׁה  
עוֹד, לִישְׁנֵי לִיָּה שְׁמִדּוּבֵר שְׁחִיטָה שְׁלֹא מְרַצָּת חֲבִירוֹ – בְּשֵׁנִים  
שְׁגָבּוּ בְּשׁוֹתָפוֹת, וְאֶחָד הַשּׁוֹתָפִים שְׁחָט אֶת הַבְּהֵמָה שְׁלֹא מִדְּעַת  
חֲבִירוֹ, שְׁפִטוּר מֵאַרְבַּעַה וְחֲמִשָּׁה. אֲמַל בּוֹדָאֵי צִרִיךְ לוֹמֵר שְׁרִבִּי  
יִחוּנָן דְּהָא מְתִיר וְהִלְתָּא נֶפֶס – אָמַר תִּירוּץ אֶחָד מִתּוֹךְ שְׁנֵים אוֹ  
שְׁלֹשָׁה תִּירוּצִים שִׁיכַל לוֹמֵר, וְאִין לְהַקְשׁוֹת מִדּוּעַ לֹא תִירֶץ בְּאַוּפִּי  
אַחֵר.  
הַגְמָרָא מְבַרְרַת אֶת חֵיּוֹבִי 'שׁוֹמֵר אֲבִידָה' שְׁטַעַן טַעֲנָה גָּבַב, וְאָמַר  
רַבִּי חֵיָּא בְּרַבָּא, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הַטּוֹעֵן מַעֲנֵת גָּבַב אֲבִידָה שְׁמִצָּא,  
שְׁהוּא חֵיִיב בְּשִׁמְרָתָהּ, וְנִשְׁבַּע שְׁנִגְבָּה וְנִפְטָר, וְכֵן עֵדִים שְׁהוּא  
עֲצֻמוֹ גָּבַהּ, מִשְׁלֵם תְּשְׁלוּמֵי כְּפָל. מֵאֵי טַעֲמָא, דְּכִתְּבִיב לְגַבִּי שׁוֹמֵר  
הַטּוֹעֵן טַעֲנָה גָּבַב (שְׁמוֹת כִּב ח) 'עַל כָּל אֲבִידָה אֲשֶׁר יֵאֲמָר כִּי הוּא זֶה  
גּוֹי יִשְׁלֵם שְׁנֵים לְרִעְהוֹ', הֵרִי שֶׁאֵף אֲבִידָה יֵשׁ חֵיּוֹב כָּפֵל.  
מִקְשָׁה הַגְמָרָא עַל רַבִּי יוֹחָנָן: אִיתִּיבָה רַבִּי אָבָא בְּרַם מִקָּל לְרַבִּי חֵיָּא  
בְּרַבָּא, שִׁנְיָו בְּבֵרִיתָא, נֶאֱמַר בְּפִרְשַׁת שׁוֹמְרִים (שְׁמוֹת כו ב) 'כִּי  
יֵתֵן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ כְּלִים לְשִׁמְרָה', וִישׁ לְלַמּוֹד מִלְשׁוֹן 'אִישׁ'  
שֶׁאֵין נִתְּנָה לָקֵן נִחְשָׁבֶת כְּלָם, וְהַמְקַלֵּל מִמֶּנּוּ פְּקָדוֹן אֵינוּ מִתְּחַיֵּב  
בְּשׁוֹבוֹעַ מִחֲמַת טַעֲנָתוֹ, וּמִמִּילָא אִם טַעַן טַעֲנָה גָּבַב אִינוּ חֵיִיב כָּפֵל.  
מִמְשִׁיבָה הַבְּרִיתָא, וְאִין לִי לְלַמּוֹד מִפְּסוֹק זֶה אֲמַל שֶׁאֵם נִתְּנָה  
הַמְּפִקֵּד בְּשִׁהּוּא קָמֵן וְגַם הַכְּעוּ בְּשִׁהּוּא קָמֵן פְּטוּר הַשּׁוֹמֵר, וְשִׁמָּא  
נֶאֱמַר שְׁכוֹנוֹת הַתּוֹרָה בִּיכִי יֵתֵן אִישׁ לְמִי שְׁהוּא עֵתָה בַּעַת  
הַתְּבִיעָה 'אִישׁ' אֲבָל אִם רַק נִתְּנָה בְּשִׁהּוּא קָמֵן, וְהַכְּעוּ בְּשִׁהּוּא כִּבֵּר  
גְּזוּל, מִנֵּין שְׁגַם בּוֹחַ פְּטוּר הַשּׁוֹמֵר מִשְׁבוּעָה וּמִכָּפֵל, תְּלִמּוֹד לוֹמֵר

אִי אָמַרְתָּ בְּשִׁלְמָא שְׁאֲחִירֵי שְׁנִשְׁבַּע לְשַׁקֵּר וְכַפֵּר בְּפִקְדוֹן, כִּי אֲתוּ  
עֲדִים וְהָעִידוּ שֶׁהִפְקִיד אֲצִלּוֹ, מִיִּתְּיֵב לְשֹׁלֵם קֶרֶן, וְשִׁלָּא כִדְעַת רַב,  
אָמְרוּ לְהָכִי – מִשּׁוּם כֵּךְ מִיִּתְּיֵבִין לִיָּה קֶרֶן אֲשִׁבּוּעָה בְּתִרְיִיתָא –  
אֲפֹשֶׁר לְחִיּוּבוֹ קֶרֶן עַל הַשְּׁבוּעָה הַשְּׁנִיָּה, כִּיּוֹן שֶׁאֵף אַחֲרֵי הַשְּׁבוּעָה  
הָרִאשׁוֹנָה עֲדִידִין הוּא יִכּוֹל לְהַתְּחִיֵּב מִמּוֹן בְּאַוּפִּי שִׁיבּוּאוֹ עֵדִים,  
וְהֵרִיז כְּפִירַת מִמּוֹן. וְכֵן אִין לְפִטְרוֹ מִשּׁוּם שְׁכַבֵּר נִשְׁבַּע פַּעַם אֶחָת  
וְאִין שְׁבוּעָה חֲלָה עַל שְׁבוּעָה, הוּאִיל וְאַחֲרֵי כֵן אֶחָת מִהַשְּׁבוּעוֹת  
הֵיָּה יִכּוֹל לְחַזֵּר וְלְהַתְּחִיֵּב, וְכִיּוֹן שֶׁהוּא חִזּוֹר וְנִשְׁבַּע לְשַׁקֵּר  
חֵיִיבָה אוֹתוֹ הַתּוֹרָה חוֹמֵשׁ וְאַשֶּׁם עַל כָּל שְׁבוּעָה וְשְׁבוּעָה. אֲמַל אִי  
אָמַרְתָּ כִדְבְּרֵי רַב, דְּכִי אֲתוּ עֲדִים וְעֵדִים וְעֵדִים שֶׁהִפְקִיד אֲצִלּוֹ, פְּטוּר  
הַשּׁוֹמֵר, אִם כֵּן מִדּוּעַ הוּא חֵיִיב עַל כָּל שְׁבוּעָה וְשְׁבוּעָה, מֵי אִיכָּא  
מִיָּד – וְכִי יֵשׁ דְּבַר, דְּאִילוּ אֲתִי פְּקָדִי וְיִסְמְרִי בִּיה – שֶׁאֵם יִבּוּאוּ  
עֵדִים וְיַעֲדוּ שֶׁהִפְקִיד אֲצִלּוֹ, פְּטוּר מִלְשֹׁלֵם, וְאִין נִקְיוֹ נִיִּתְּיֵבִיה –  
וְאִנְחָנוּ נִקְיוֹ וְנִחְיִיבוּ קֶרֶן אֲשִׁבּוּעָה, רַק הוּאִיל יִכּוֹל לְחַזֵּר וְלְהוֹדוֹת,  
וְהֵרִיז הַשְּׁלֵמָא מִיָּתֵת לֹא אוֹדִי – עֵתָה מִכָּל מָקוֹם לֹא הוֹדָה, וְכִפִּירָתוֹ  
אֵינָה כְּפִירַת מִמּוֹן אֲלֹא כְּפִירַת דְּבָרִים בְּלִבָּה, שְׁהֵרִי הָעֵדִים אֵינֵם  
יִכּוֹלִים לְחִיּוּבוֹ וְהוּא עֲצֻמוֹ לֹא הוֹדָה:  
הַגְמָרָא דְּנָה עֵתָה הָאֵם שׁוֹמֵר הַטּוֹעֵן טַעֲנָה גָּבַב, חֵיִיב אֵף עַל טְבִיחָה  
וּמִכִּידָה: אָמַר רַבִּי חֵיָּא בְּרַבָּא, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, שׁוֹמֵר הַטּוֹעֵן מַעֲנֵת  
גָּבַב בְּפִקְדוֹן, וְנִשְׁבַּע עַל כֵּךְ וְנִפְטָר, וְכֵן עֵדִים שְׁהוּא עֲצֻמוֹ גָּבַב,  
דִּינוּ מִפּוֹרֵשׁ בְּתוֹרָה (שְׁמוֹת כב ז) שְׁמִשְׁלֵם תְּשְׁלוּמֵי כְּפָל, וּמִחֲדָשׁ  
רַבִּי יוֹחָנָן, שֶׁאֵם הַפְּקוּדוֹן הִיָּה שׁוֹר אוֹ שֶׁהוּא הַשּׁוֹמֵר מִכָּח וּמִכָּר – אוֹ  
מִכָּר אוֹתוֹ, מִשְׁלֵם הַשּׁוֹמֵר תְּשְׁלוּמֵי אֲרִבְקָה וְחִמְשָׁה, וְלִמְדָה וְאֵת כֵּךְ,  
הוּאִיל וְהָדִין הוּא שְׁנִגְבַּב מִשְׁלֵם תְּשְׁלוּמֵי כְּפָל, וְכֵן שְׁשׁוֹמֵר הַטּוֹעֵן  
מַעֲנֵת גָּבַב מִשְׁלֵם תְּשְׁלוּמֵי כְּפָל, מוֹכַח שְׁדִינָם שׁוֹה, וִישׁ לְלַמּוֹד גַּם  
דִּין זֶה, מִה גָּבַב שְׁהוּא מִשְׁלֵם כְּפָל, אִם מִכָּח וּמִכָּר מִשְׁלֵם תְּשְׁלוּמֵי  
אֲרִבְקָה וְחִמְשָׁה, אֵף שׁוֹמֵר הַטּוֹעֵן מַעֲנֵת גָּבַב בְּפִקְדוֹן (בְּשִׁהּוּא)  
(שְׁהוּא) מִשְׁלֵם תְּשְׁלוּמֵי כְּפָל, אִם מִכָּח וּמִכָּר מִשְׁלֵם תְּשְׁלוּמֵי אֲרִבְקָה  
וְחִמְשָׁה.  
מִקְשָׁה הַגְמָרָא: מִה לְגָבַב, שְׁדִינוּ חֲמוֹר, שְׁכֵן מִשְׁלֵם תְּשְׁלוּמֵי כְּפָל אֵף  
שְׁלֵמָא בְּשִׁבּוּעָה, וְיִתְּבֵן שְׁלֹכֵן הַחֲמִירָה בּוֹ הַתּוֹרָה גַּם לְחִיּוּבוֹ אַרְבַּעַה  
וְחֲמִשָּׁה, הָאֵם תֵּאֲמַר דִּין זֶה גַּם בְּטוֹעֵן מַעֲנֵת גָּבַב שֶׁהִקִּילָהּ בּוֹ תּוֹרָה  
שְׁאֵין מִשְׁלֵם תְּשְׁלוּמֵי כְּפָל אִיכָּא בְּשִׁבּוּעָה, וְהֵיָּינוּ כְּשֶׁנִּשְׁבַּע תְּחִילָה  
שְׁנִגְבַב מִמֶּנּוּ הַפְּקָדוֹן, כְּמִבְּאֵר לַעֲלִי (סג): וְהֵרִיז יִתְּבֵן שְׁלֹא חֵיִיבָתוֹ  
הַתּוֹרָה בְּאַרְבַּעַה וְחֲמִשָּׁה. מִתְרַצָּת הַגְמָרָא: אָמַר, מִה שְׁדִימָה רַבִּי  
יִחוּנָן אֶת הַגָּבַב לְטוֹעֵן טַעֲנָה גָּבַב, אִין זֶה מִסְבָּרָא, אֲלֹא הִיִּתְּיִישָׁא הֵיָּא  
בְּמִדְקָשׁ הוּא לְמַד זֹאת, שֶׁהַסְמִיכָה הַתּוֹרָה אֶת פִּרְשַׁת נֶגֶד לְפִרְשַׁת  
טוֹעֵן טַעֲנָה גָּבַב, וְאִין מִיִּשְׁבִּינֵי עַל הִיִּתְּיִישָׁא – לֹא נִיתֵן לְדַחוֹת הִיקָשׁ  
מִכָּח קוּשִׁיא, כִּיּוֹן שְׁכָל 'הִיקָשׁ' הוּא קְבִילָה אִישׁ מִפִּי אִישׁ עַד לְמִשְׁה  
רַבִּינוּ שְׁקִיבִלָה מִסִּינִי.  
מִקְשָׁה הַגְמָרָא עַל תִּירוּץ זֶה: הִנֵּחָא לְמָאן דְּאָמַר לַעֲלִי (סג): שֶׁאֵכָן  
הַפְּרִשּׁוֹת שֶׁל גָּבַב וְטוֹעֵן טַעֲנָה גָּבַב סְמוּכוֹת זֶה לְזֶה, כִּיּוֹן שְׁהוּא  
מִפְּרָשׁ אֶת הַפְּסוּקִים (שְׁמוֹת כב ו-ז), חֵד – פְּסוֹק אֶחָד, דְּהֵיָּינוּ 'אִם  
יִמְצָא הַגָּבַב יִשְׁלֵם שְׁנֵים', בְּגָבַב רִגִּיל שְׁמִשְׁלֵם כָּפֵל, וְחֵד, 'אִם לֹא  
יִמְצָא הַגָּבַב וְנִקְרַב בְּעַל הַבֵּית אֶל הָאֱלֹהִים', בְּטוֹעֵן מַעֲנֵת גָּבַב, שְׁפִיר  
– מוֹבֵן הַתִּירוּץ שְׁנִיתִן לְהַקְשֵׁם זֶה לְזֶה. אֲמַל לְמָאן דְּאָמַר דְּהֵיָּא –  
גַּם הַפְּסוֹק 'אִם יִמְצָא הַגָּבַב' וְגַם הַפְּסוֹק 'אִם לֹא יִמְצָא הַגָּבַב' תִּירוּיָהוּ  
– שְׁנֵיהֶם עוֹסְקִים בְּטוֹעֵן מַעֲנֵת גָּבַב, מֵאֵי אִיכָּא לְמִיָּר – מִה נִיתֵן  
לוֹמֵר בִּישׁוּב הַקּוּשִׁיא, וְהֵרִיז אִין הִיקָשׁ לְדַמוּתָם, וְגַם מִסְבָּרָא אִין  
לְהַשׁוֹתָם. מִתְרַצָּת הַגְמָרָא: אָמַר, יֵשׁ לְדַרְשׁוֹ דִּין זֶה מִיִּיתוֹר הָאוֹת  
ה'א', שִׁיכַלָה הַתּוֹרָה לְכַתּוּב 'אִם יִמְצָא גָּבַב', וְהוֹסִיפָה הַתּוֹרָה  
וְכַתְּבָהּ 'וְגָבַב', לְרִבּוּת שְׁהַטּוֹעֵן טַעֲנָה גָּבַב דִּינוּ כְּגָבַב, וּמִשְׁלֵם  
אַרְבַּעַה וְחֲמִשָּׁה.  
הַגְמָרָא מִקְשָׁה עַל רַבִּי יוֹחָנָן הַמְּחִיֵּב טוֹעֵן טַעֲנָה גָּבַב בְּאַרְבַּעַה  
וְחֲמִשָּׁה. מִקְשָׁה הַגְמָרָא: אִיתִּיבָה רַבִּי חֵיָּא בְּרַבָּא לְרַבִּי יוֹחָנָן,  
שִׁנְיָו בְּבֵרִיתָא, הַמְּפִקֵּד שׁוֹר אֲצִל חֲבִירוֹ, וְאִמֵּר לְשׁוֹמֵר הִיָּקֵן  
שׁוֹר, הִשִּׁיב לוֹ הַשּׁוֹמֵר גָּבַב, אִמֵּר לוֹ הַמְּפִקֵּד מִשְׁבִּיעֵךְ אֵין שְׁנִגְבַב,  
וְאָמַר אָמֵן, שׁוֹר קָבַלֵת שְׁבוּעָה, וְהָעֲדִים מַעֲדִים אוֹתוֹ – אֶת הַשּׁוֹמֵר  
שְׁאֲכָלוּ, מִשְׁלֵם הַשּׁוֹמֵר תְּשְׁלוּמֵי כְּפָל כְּדִין גָּבַב. וְהָאֵה הָקָא, דְּאִי אֲפֹשֶׁר

1 'עַד הָאֱלֹהִים יָבֹא דְבַר שְׁנֵיהֶם' (שם כב ח). כלומר שתובעו בדין, ויש  
2 להקיש פסוק זה העוסק בתביעה לפסוק 'כִּי יִפֶּן אִישׁ' העוסק  
3 בנתינה, ולדרוש שאין השומר חייב שבועה וכפל עַד שֶׁתֵּהָא נְתִינָה  
4 וְתִכְיֶה שְׁוִין בְּאֶחָד, וצריך שיהיה גדול גם בשעת הנתינה וגם  
5 בשעת התביעה. מסיים רבי אבא בר ממל את קושייתו, וְאִם אֵיתָא  
6 – אם נכונים דברי רבי יוחנן ששומר אבידה הטוען טענת גנב חייב  
7 כפל, מדוע פטור השומר כשהיה המפקיד קטן בעת הנתינה, תִּיְהִי  
8 נְמִי – תחשב גם הפקדת הקטן כְּאֶבִידָה, שהרי גם אבידה לא באה  
9 ליד השומר על ידי נתינה כלל, אלא מצאה מעצמו, ובכל זאת  
10 חייבתו התורה כפל כיון שהתביעה היא על ידי גדול, וממילא אף  
11 אם הפקדת הקטן אינה נחשבת הפקדה, יתחייב השומר בכפל  
12 מחמת תביעתו עתה, כשהוא גדול.

13 מתרצת הגמרא: אָמַר לִיה רבי חייא, הָכָא – בברייתא בְּמֵאֵי עֲסָקִין,  
14 בְּגוֹן שְׂאֵכְלוֹ השומר בְּשֵׁהוּא – המפקיד עדיין קָטָן, ונמצא שמעולם  
15 לא היה הפקדון ראוי להתבע, מה שאין כן באבידה שמשעה  
16 שמצאה התחייב בה, שהרי בעליה גדול ויכול לתובעה, ולכך חייב  
17 בשבועה וכפל.

18 דוחה רבי אבא בר ממל: לדבריו נמצא שהפטור של השומר  
19 משבועה וכפל בפקדון של קטן הוא רק כשאכלו בקטנותו, אֲבָל  
20 אם אכלו בְּשֵׁהוּא – המפקיד כבר גָּדוֹל, מֵאֵי, האם הָכִי נְמִי דְמִשְׁלָם  
21 השומר כפל, אִי הָכִי, כשבא התנא בברייתא לומר מתי חייב  
22 השומר בכפל, אֲדִתְנָא – עד שהוא שנה עַד שֶׁתֵּהָא נְתִינָה וְתִכְיֶה  
23 שְׁוִין בְּאֶחָד, ומשמע שרק אם הנתינה עצמה היתה בגדלות יש  
24 חיוב כפל, לִיתְנִי – היה לו לשנות עַד שֶׁתֵּהָא אֶכִּילָה וְתִכְיֶה שְׁוִין  
25 בְּאֶחָד, ויחדש בזה שאפילו אם הנתינה היתה כשהוא קטן יתכן

26 שיתחייב השומר, והיינו כשאכלו בגדלותו של המפקיד. מתרצת  
27 הגמרא: אָמַר לִיה רבי חייא, הֲנִי – אכן יש לגרוס בברייתא, עַד  
28 שֶׁתֵּהָא אֶכִּילָה וְתִכְיֶה שְׁוִין בְּאֶחָד, ואם אכלו אחר שהגדיל, חייב  
29 שבועה וכפל. מביאה הגמרא תירוץ נוסף על קושיית רבי אבא בר  
30 ממל: רַב אִשִּׁי אָמַר, לֹא דְמִי – אין לדמות דין שומר אבידה לשומר  
31 פקדון של קטן, שהרי אֶבִידָה, קָא אֲתִיָּא – באה מִפְּנֵי בְּן דְּעֵת  
32 שאיבדה, ואף שהמאבד לא הפקידה ממש, מכל מקום כיון  
33 שהאבידה שייכת לגדול חייבתו התורה שבועה וכפל, וְאִילוּ הָא –  
34 פקדון זה של הקטן, לֹא אֲתִיָּא מִפְּנֵי בְּן דְּעֵת אלא מכח קטן, ולכן  
35 אף אם אכל את הפקדון לאחר שגדל הבעלים פטור משבועה  
36 וכפל.

37 הגמרא מבררת באילו אופנים חייבה התורה שבועה את השומר:  
38 וְאָמַר רבי חייא פַּר אֶבְיָא, אָמַר רבי יוחנן, שומר הַטּוֹעֵן טְעֵנָת 'נִגְב'  
39 בְּפִקְדוֹן, אִינוּ חֲיִיב להשבע כדי להפטר מתשלום עַד שְׁמַלְבַּד החלוק  
40 שהוא טוען שנגנב, גם יִכְפּוֹר לגמרי בְּמִקְצַת הפקדון, וגם יוֹדֶה  
41 שהוא חייב בְּמִקְצַת ממנו. מבאר רבי יוחנן, מֵאֵי טְעֵמָא, דְּאָמַר קָרָא  
42 לגבי חיוב שבועה בשומר הטוען שנגנב ממנו הפקדון (שמות כב  
43 ח), 'אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה עַד הָאֱלֹהִים יָבֹא דְבַר שְׁנֵיהֶם', ומשמע  
44 שמדובר באופן שהמפקיד טוען שהמפקיד ביד השומר יותר ממה  
45 שהוא משיב לו, והשומר טוען על חלק מסויים מהפקדון 'כִּי הוּא  
46 זה', כלומר זהו בלבד שהפקדת אצלי ולא יותר, הרי שלא חייבה  
47 תורה לישבע שבועת שומרים אלא עד שיכפור במקצת ויודה  
48 במקצת.

49 מביאה הגמרא מי שחולק על דין זה: וּפְלִיגָא – חלוק רבי יוחנן  
50 בענין זה על דבריו דְּרַבִּי חִיָּא פַּר יוֹסֵף, דְּאָמַר רבי חייא פַּר יוֹסֵף,